

N:o 89.

Af Herr **P. Näsman**: *Om skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om utredning af huruvida icke vägunderhållningsskyldigheten på landet må kunna utsträckas till all fast egendom.*

Att det sätt, hvarpå vägunderhållsskyldigheten är fördelad, innebär en orättvis beskattning å jordbruket, medgifves numera temligen allmänt af personer, tillhörande de mest olika partier, hvadan jag anser mig icke behöfva mycket orda derom. Äfven sistlidne Riksdag kan anses hafva medgifvit detta, ehuru Kamrarne icke lyckades blifva eniga om något beslut, hvarigenom detta onus kunde afhjelpas.

Den utgång, som frågan om ett rättvisare ordnande af vägunderhållsskyldigheten erhöi vid 1875 års riksdag, har emellertid icke afskräckt utan snarare uppmuntrat mig att redan nu å nyo framdraga detta ämne till Riksdagens pröfning. Jag har känt mig uppfordrad härtill dels i betraktande af den långa tidrymd — nära ett och ett halft århundrade — hvarunder denna tvistefråga varit sväfvande och som tyckes bjuda att den med det snaraste löses, och dels af de förhållanden, hvarunder det af nyssnämnde Riksdags Lag-Utskott framlagda sammanjemkningsförslaget föll igenom; den majoritet inom Första Kammaren, som underkände Utskottets förslag, utgjordes nemligen endast af 36 röster emot 24.

Det är, såsom jag redan nämnt, öfverflödigt att närmare ådagalägga obilligheten af det nuvarande beskattningssättet, hvarigenom jordbruket ensamt får vidkännas kostnaden för underhållet af kommunikationsleder, som äfven komma handeln, industrien och alla andra näringar i lika mån till godo. Oegentligheten häruti ligger i öppen dag.

Det är i hopp att den nu församlade Riksdagen skall inse nödvändigheten af att denna börda ofördröjligen undanrödjjes, som jag vågar vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta utreda, huruvida icke skyldigheten

att deltaga i vägunderhållet på landet må kunna åläggas all fast egendom och följaktligen äfven sådan, hvilken, ehvad den tillhör staten eller enskild person, hittills varit från väghållningsskyldighet befriad, dels ock, ehuru i någon mindre proportion än fastighet, alla dem som idka näring eller rörelse, samt derefter låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till förändrad lagstiftning i ämnet.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1876.

P. Näsman.

N:o 90.

Af Herr **P. Näsman**: *Om ökadt statsbidrag åt folkskoledistrikt, som åt lärare eller lärarinnor vid småskolor beviljar förhöjning i lönen från 250 till 300 kronor.*

Att småskolorna hafva en särdeles stor vikt och betydelse, såsom nödvändiga underlag för den egentliga folkskolan, så vida eljest denna senare skall i någon väsentligare mån kunna uppfylla sin bestämmelse, det är numera en så allmänt insedd och erkänd sanning att den icke lärers kunna af någon bestridas. Det bästa och säkraste beviset härför ligger tvifvelsutan i det alltjemt tillväxande antalet af småskolor i vårt land.

Det vetande, som småskolan afser att bibringa sina lärjungar, är ju, så att säga, nyckeln till all boklig kunskap. *Utan* småskolans grundläggande undervisning kan lärjungen icke begagna sig af de högre läroanstalterna; *med* densamma ensam åter, har mången yngling på egen hand utan vidare skolgång kunnat inhemta ett vetande, hvilket, huru ofullständigt det än varit, satt honom i stånd att väl fylla sin uppgift i samhället.

Genom det af 1875 års Riksdag fattade beslutet att till löneförhöjning åt småskolelärare och lärarinuor bevilja ett anslag af 120,000 kronor ådgalade representationen, att den börjat behjerta småskolans betryckta ställ-